

Forespørgsel med Ja, end at han var bange for, at Opsydselsen deraf skulde foranledige vel meget Arbejde i Indenrigsministeriet. Det forekommer imidlertid mig efter det Omfang Forespørgselen havde, at en saadan Frygt ikke kunde være vel begrundet, skøndt jeg ikke bestemt kan afgjøre, hvorvidt et saadant Arbejde vilde være saa uoverkommeligt, navnlig naar man ellers anfaae Sagen for god. Det er jo almindeligt bekendt, at en stor Deel af Landets Jord fra ældre Tid er bestemt til at skulle udlægges til Brug til den større Deel af Landets Befolkning, saaledes, idet der med Hensyn til Brugen og Anvendelsen af denne Jord er paalagt flere Indskrænkninger. Blandt Andet er der saaledes givet den Bestemmelse, at Gieren selv ikke maa bruge den, men skal overlade den Andre til Brug under visse nærmere indskrænkende Bestemmelser. Jo mere man altsaa med Hensyn til dette Areal giver Gieren Frihed til at benytte det paa samme Maade, som han kan benytte det, man kalder fri Hovedgaards Taxt eller privilegeret Hartkorn, destomere berøver man den større Deel af Landets Befolkning, der skulde have sit Erhverv og sit Underhold af denne Jord, den dem dertil ved Loven givne Afgang. Den Tid er ikke saameget fjern, da den daværende Regjering var meget tilbøielig til at give Gierne saadanne Bevillinger i en temmelig stor Udstrækning. Saa vidt jeg erindrer, blev det saaledes ved en Resolution af 1813 bestemt, at Rentekammeret maatte være berettiget til at meddele saadanne Bevillinger; men denne Tingenes beklæggelige Tilstand kom dog først især tilskede efter en Placat af 9de Marts 1838, som fastsatte, at de Godseiere, der kom overens med deres Bønder om Afløsning af Høveriet, derved skulde erholde en ligefrem Ret til at faae fri Raadighed over en vis Deel af deres Bondejord, og som Følge af denne Placat er der i de senere Aar blevet udstedt en Mængde Bevillinger i større eller mindre Udstrækning til de fleste af Landets Godseiere til at inddrage en større eller mindre Deel af Bondejorden under Hovedgaarden eller til at sammenlægge mindre Eiendomme til større. Ved Loven af 4de Juli 1850 blev der

vel sat en Skranke for Meddelelsen af disse Bevillinger; men der var allerede, som sagt, før den Tid meddeelt en Mængde Bevillinger, og der er endnu flere af disse Bevillinger tilskede, som Indehaverne deraf ikke have kunnet benytte, fordi der endnu ikke var indtraadt Fæsteledighed med Hensyn til de Steder, som ligaa beqvemt for dem til Inddragning. Det er disse Tilfælde, som nærværende Forespørgsel omhandler. Hvor der tidligere end 4de Juli 1850 er meddeelt Godseierne Bevillinger til Inddragning under Hovedgaarden eller Sammenlægning af større eller mindre Dele af den Bondejord, som de ere Besiddere af, men disse Bevillinger endnu ikke ere førte igjennem i deres hele Udstrækning, der maa det naturligvis være de Familier, der nu sidde paa disse Fæstesteder, meget magtpaaliggende at vide, hvorvidt der med Hensyn til deres Steder findes en saadan Bevilling hos vedkommende Godseiere. Det er nemlig endnu paa mange Steder Tilfældet, hvad der desværre er gaaet af Brug paa flere, at Børnene efter de afgangne Fæstere erholde Stederne isæfte. Paa de Godser, hvor dette endnu er bibeholdt som en almindelig Skik, er det saaledes en Forventning hos de nuværende Fæstere, at de ogsaa kunne gjøre temmelig sikker Regning paa, at deres Børn efter dem kunne vente at faae disse Steder isæfte; men, forsaavidt der i Godseierens Pukt ligger en Bevilling, som giver ham Ret til at inddrage Fæstestederne ved Fæsteledighed, saa er det klart, at denne Fæstebondens Forventning er et ubegrundet Haab, en Forventning, som ikke vil blive opfyldt. Det er derfor, som sagt, ikke af ringe Vigtighed for en Fæster at vide, om der er Rimelighed for, at hans Børn ville kunne faae Gaarden efter ham, eller om der er Visshed for, at det slet ikke vil skee. I det første Tilfælde vil han nemlig gjøre mangen Forbedring paa Stedet, som det vilde være høist ufornuftigt af ham, om han vilde gjøre i det sidste. Det ligger derfor ogsaa ligefrem i Godseierens Interesse, saavidt muligt, at hemmeligholde, hvorvidt han har Bevilling med Hensyn til saadanne Steder eller ikke, idet han nemlig, naar dette hemmeligholdes, kan vente, at flere Fæstere ville forbedre og udvilde deres Bygninger og Jordlodder i en